

Ciltsdarba attīstības perspektīva lopkopībā

Zemkopības ministrija
Lauksaimniecības departaments
Lopkopības un ciltsdarba nodaļa

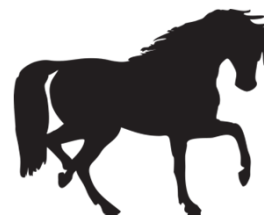
Dzīvnieku audzēšanas regula I

- ▶ **No 2018.gada 1.novembra** Latvijai, tāpat kā citām ES dalībvalstīm, jāpiemēro Dzīvnieku audzēšanas regula

(Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 8.jūnija regula (ES) Nr.2016/1012 par zootehniskajiem un ģenealoģiskajiem nosacījumiem dzīvnieku audzēšanai, tīršķirnes vaislas dzīvnieku, krustojuma vaislas cūku un to reproduktīvo produktu tirdzniecībai Savienībā un ievēšanai tajā, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 652/2014, Padomes Direktīvas 89/608/EEK un 90/425/EEK un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku audzēšanas jomā ("Dzīvnieku audzēšanas regula"))

Dzīvnieku audzēšanas regulā noteiktās prasības attiecas uz dzīvniekiem:

- Liellopu sugas (*Bos taurus*, *Bos indicus* un *Bubalus bubalis*)
- Cūku sugas (*Sus scorfa*)
- Aitu sugas (*Ovis aries*)
- Kazu sugas (*Capra hircus*)
- Zirgu sugas (*Equus caballus* un *Equus asinus*)

Dzīvnieku audzēšanas regula II

Šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrību atzīšana, programmu apstiprināšana

Vaislas dzīvnieku ierakstīšana ciltsgrāmatā un atzīšana vaislai

Snieguma pārbaude un ģenētiskā vērtēšana

Tirdzniecība ar vaislas dzīvniekiem un ievešana ES

Noteikumi attiecībā uz šķirņu saglabāšanu

Oficiālās kontroles un Komisijas kontroles

ministrija

Dzīvnieku audzēšanas regula III

Regula attiecas uz:

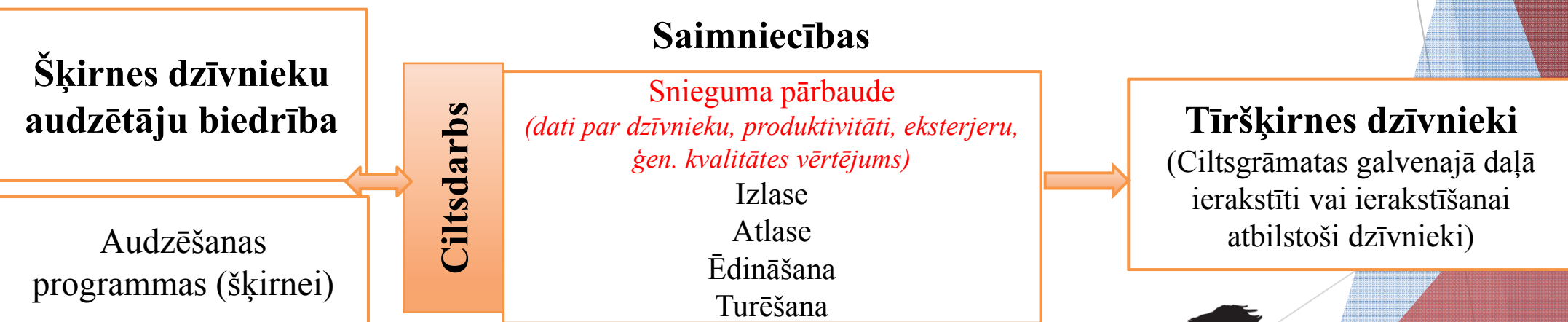

Dzīvnieku audzēšana un ciltsdarbs

Saimniecības

Saimniecības

Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likums I

► Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likums

Ir spēkā ar 7.11.2018

Ciltsdarbs – tāds zootehnisko pasākumu komplekss lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko un saimnieciski derīgo īpašību izkopšanai saskaņā ar **audzēšanas programmu**, kurā ietilpst pareiza uzskaitē, **snieguma pārbaude**, izlase, atlase un ģenētiskās kvalitātes noteikšana;

Pārraudzība – process, kas nodrošina kvantitatīvus un kvalitatīvus datus par lauksaimniecības dzīvnieku un tā produktivitāti un šo datu reģistrēšanu;

Snieguma pārbaude - process audzēšanas programmas īstenošanai, kas nodrošina kvantitatīvus un kvalitatīvus datus par lauksaimniecības dzīvnieku, tā produktivitāti, eksterjeru, kā arī citus ģenētiskās kvalitātes noteikšanai nepieciešamos datus, un šo datu reģistrēšanu;

Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likums II

Audzēšanas programma - sistemātisku darbību, tostarp vaislas dzīvnieku un to reproduktīvo produktu dokumentēšanas, selekcijas, audzēšanas un apmaiņas, kopums, kas izstrādāts un īstenots, lai saglabātu vai uzlabotu vēlamās fenotipiskās un genotipiskās īpašības vaislas dzīvnieku mērķpopulācijā;

Tīršķirnes vaislas lauksaimniecības dzīvnieks:

- a) liellops, cūka, aita, kaza, zirgs - regulas Nr. Nr.2016/1012) **2.panta 9.punkta izpratnē** (ierakstīts un/vai atbilst ierakstīšanai **ciltsgrāmatas pamatdaļā**).
- b) pārējie lauksaimniecības dzīvnieki, kas nav minēti šī punkta a) apakšpunktā - **atbilstoši audzēšanas programmā noteiktajam;**

Ciltsdarba un dzīvnieku audzēšanas likums III

Uzdevumi **Latvijas Lauksaimniecības universitātei:**

- ▶ LLU kā zinātniska iestāde piešķir vietējai dzīvnieku šķirnei apdraudētas šķirnes statusu
- ▶ Uztur lauksaimniecības/vietējās šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku gēnu banku
 - ▶ Plānoti MK noteikumi par kārtību, kādā LLU uztur gēnu banku!

Plānotās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos I

- ▶ Šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrību un krustojuma cūku audzētāju organizāciju atzīšana
 - ▶ Katra biedrība strādā ar **savu** audzēšanas programmu,
 - ▶ *Šķirņu saglabāšanai - tikai viena audzēšanas programma;*
 - ▶ *Biedrībai/organizācijai ir vienošanās ar saimniecībām par konkrētas programmas realizēšanu (t.sk. vaislinieku sertifikāciju, ciltsgrāmatas kārtošanu, snieguma pārbaudes nodrošināšanu utt.)*
 - ▶ Biedrības/organizācijas ievieš **paškontroles sistēmu, strīdu izšķiršanas kārtību**
 - ▶ Komisija **atzīst** biedrības/organizācijas **saskaņā ar Regulas prasībām** un vērtēšanas Komisijas izstrādātām vadlīnijām.
 - ▶ Komisija izvērtē audzēšanas programmas un **apstiprina tās.**

Plānotās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos II

▶ Zootehnisko sertifikātu izsniegšana

- ▶ Norādāmā informācija un veidlapa - noteikta ES regulās
- ▶ Izsniedz **tikai vaislas dzīvniekiem (tīršķirnes dzīvnieki, krustojuma vaislas cūkas)**
- ▶ **Pārējiem l/s dzīvniekiem (kas nav tīršķirnes dzīvnieki) izsniedz:**
 - ▶ **izcelsmes apliecinājumu** - norādāmā informācija noteikta MK noteikumos un veidlapa - saskaņā ar audzēšanas programmā iekļauto veidlapu

legādājoties l/s dzīvniekus no citām valstīm (ne tikai ES valstīm) uzmanība jāpievērš zootehniskam sertifikātam un organizācijai, kas to izsniedza!!!

Plānotās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos III

► Noteikumi par ciltsgrāmatas un **ciltсреģistra** kārtošanu

► Noteikumi par **snieguma pārbaudi** un pārraudzību

- Noteiks prasības, kas ietilpst **snieguma pārbaudē** un kas **pārraudzībā**

(zirgiem - darba spēju pārbaude)

Noteiks kārtību, kādā **Šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrība un LDC veic virspārraudzību** (arī citām l/s dzīvnieku sugām, ne tikai slaucamajām govīm un kazām), t.sk. **izcelsmes datu ticamības pārbaude (DNS tests)**

Plānotās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos IV

- ▶ Noteikumi par personām, kas veic l/s dzīvnieku pārraudzību, vērtēšanu, mākslīgo apsēklošanu, embriju transplantāciju
 - ▶ Lauksaimniecības datu centra izveidota **komisija**, kas izvērtēs personu darbību un nepieciešamības gadījumā **apturēs vai anulēs sertifikātu un apliecību**
- ▶ Vaislinieku un vaislas materiāla sertifikācijas kārtība
 - ▶ Ja persona vēlas iegādāties un ievest Latvijā vaislas materiālu mērķtiecīgai audzēšanai (vaislinieks, sperma, olšūnas, embriji), pirms ievēšanas **jāsaskaņo ar šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrību.**

Paldies par uzmanību!

